

Collegial-Tidende

for

Danmark og Norge.

Med kongeligt allernaadigst Privilegium.

No. 3. Den 19de Januar 1805.

Trykt i Kiøbenhavn hos Directeur Johan Frederik Schult.

Undertegnede ere Redactører, Forlaggere og Udgivere af
denne Tidende:

Christian Knudsen. Peter Johan Monrad.
Statsraader og Deputerede i det danske Cancellie.

Forgivninger.

Under 28de December. f. A. er, igjennem det danske Cancellie, udsardiget et Reskript til samtlige Biskopper i Danmark, af følgende Indhold. Da det ofte skal indtræffe, at de aarlige Indberetninger fra Præsteskabet ved Aarets Udgang indløbe saa sildigt, at Biskopperne ikke kan gjenneemgaae dem til den vedbørlige Tid, eller og at de indsendes paa forskjellige Tider, og for en Deel ere ufuldstændige; saa vil Hs. Majestæt, efter et derom til Cancelliet indkommet Forslag, som derfra Allerhøiest, samme allerypperdanigst er foredraget, have anordnet og fastsat:

1) Præ-

1) Præsterne skulde tilstille deres Herreds-Prøvest de aarlige Lister over Copulerede, Fødte og Døde saa betimelig, at Prøvesterne kunne indsende dem til Biskoppen inden sjerde Advents-Søndag, og Biskoppen levere sin deraf uddragne Liste til de kongelige Collegier strax efter Nytaar.

2) Der skal hvert Aar ved Aarets Udgang gives Beretninger fra Prøvesterne :

a. Om Kirkerne da værende Tilstand, paategnet tilslige af Kirkeværgen, med Efterretning om, hvor Kirkeværgen er ;

b. om Degneboligernes Tilstand ;

c. om Skolehusenes Bestaaffenhed ;

d. om Degnenes eller Kirkesangerenes og Skolelærernes Flid i Embede, Fremgang ved deres Underviisning og Sædelighed i Opførsel ;

e. om Legater og Stiftelser, hvad Bestemmelse de have, hvor høit deres Fond beløber sig, om Bedkommende have nydt, hvad dem tilkommer ;

f. om Catechisation i Kirkerne af Præst, Degen eller Kirkesanger, efter derover holdet Bog, som bliver at eftersee og paategne af Biskoppen og Prøvesten paa deres Visitationer ;

g. om deres Skolebesøg, ligeledes efter derover holdet Bog, som paa Visitationen skal sammenlignes af Biskop og Prøvest med Antegnelserne i Skole-Journalerne, og af dem paategnes ;

h. om

h. om theologiske Studenter, som opholde sig i Pastorater, hvorledes de forholde sig, og om de øve sig i Prædiken og Catechisation efter Tilladelse;

i. om de sidst antagne ConfirmanTERS Fremgang i Christendoms-Rundskab efter de anordnede Lærebøger;

k. om Leiermaal har havt Sted paa geistlig Grund;

l. om Embedsbøger hos Præst, Degn eller Kirkesanger og Skolelærer holdes i Orden.

Og skal Provsten udstede Circulairer i Herredet til disse Beretninger, og hver Præst skal paategne dem efter Samvittighed, saaledes som han agter at tilsvare, hvorefter disse Circulairer sendes tilbage til Provsten, som bør indsende dem under eet til Biskoppen inden Ryn- delsmisse; og skal Biskoppen inden Paaſke have uddraget deres væsentlige Indhold og indsendt samme til det danske Cancellie.

3) Med foransatte Beretninger fra Præsteskabet skulle Provsterne lade følge:

a. deres afholdte Synsforretninger over Herredets Præstegårde med tilhørende Hæuger;

b. Beretning om deres Visitationer i Kirker og Skoler, med tilføjet Forklaring over den befundne Tilstand paa hvert Sted;

c. deres Bidnesbyrd efter Samvittighed, saaledes som de agte at tilsvare, om Præsternes Flid og Næi-

gig-

tighed ved Embedsførelse, i Overeensstemmelse med Anordningerne, baade inden og uden Kirken, saavel som deres Forhold og Sædelighed i Levnet og Opførsel. Af disse Beretninger og Vidnesbyrd skal Biskoppen ligeledes uddrage det væsentlige Indhold, og inden Paaske indsende samme til det danske Cancellie.

Hvad der i øvrigt ved Biskoppen kræves Forklaring over, efter Ordre fra Collegierne eller ifølge hans Embede, skulde Præsterne, igjennem Herreds-Prøvsten, give Oplysning om til bestemt Tid og ligeledes udføre, hvad dem befales, under Herreds-Prøvstens Opsyn.

- 4) Til at paategne Provsternes forommældte Circulairer, overlades enhver Præst to fulde Dage, men for hver Dag, som overskyder dette Tidsrum, skal han erlægge en Kjendelse af to Mark dansk til Stiftets geistlige Enkekasse *), som indfordres af Provsten, og afleveres med andre Landemodes Erpenfer, hvilke Erpenfer uden Undtagelse saa betimeligen skulde tilstilles Provsten af samtlige Herredets-Geistlige, at han ved næste Landemøde kan aflægge Regnskab for det Hele efter tvende afsluttede ligelydende Expense-Lister, hvoraf Biskoppen beholder den ene og den anden leveres ham qvitteret tilbage; ligeledes skal hver Provst, naar be-
- mældt.

*) I Sjælland og Fyen erlægges Mulkten til Skoleholder-Enkekassen.

mældte Circulairer tilligemed sine Beretninger ikke inden Kyndelmisse til Biskoppen ere indsendte, erlægge for hver Uge, som overstyder, 2 Rdlr. til Stiftets geistlige Enkekasse, ved næste Landemode; illigemaade skal Biskoppen indlevere det foran befalede Udtog af det Hele til Cancelliet inden Paaſke, og i Mangel deraf erlægge ved næste Landemode til Stiftets geistlige Enkekasse 5 Rdlr. for hver Uge, som overstyder, efter derom fremlagt Attest fra Cancelliet. Naar Provsten, efter Biskoppens Ordre eller paa Embedsvegne, fordrer Erklæring over noget fra Præst, Degn eller Kirkesanger og Skolelærer i Herredet, skal den tilstilles ham inden 8te Dage; i Mangel deraf erlægger Vedkommende to Mark til bemældte Enkekasse for hver Dags Forhaling over bestemt Tid, som indfordres og afleveres paa foransorte Maade med Landemodes Erpenſerne, og, da Præsten efter Loven ei maa udreise uden Provstens Vidende og Samtykke, ei heller Degn eller Kirkesanger og Skolelærer uden med Præstens Billie, kan utilbørlig Ophold ei forsvares med Paaſtud af Fraværelse; men, har Tilladelse fundet Sted, oppebites Tiden, da Hjemkomsten er lovet og bevilget.

Under 2den Novbr. f. A. er, igjennem det danske Cancellie, udsærdiget et Rescript til Amtmanden over
Sorøe

Sorø Amt, af følgende Indhold. Eftersom Amtmanden i Skrivelse til Cancelliet har andraget, at der af Borgemeister og Byfoged Klagenberg paa Corsøer Byes Begne er for Forligelses-Commissionen blevet indgaaet et Forlig med Bønderne i Svendstrup, Tornborg og Halsebye Byer, under Tornholms og Dyrehoved Gaards Godser, angaaende Bederlag i Jord for den bemældte Byers Beboere, i Folge Høiesterets Dom af 29de October 1771, tilkommende Græsnings-Ret til 80 Haveder paa det bemældte Corsøer tilhørende Halskov Overdrev med videre, og Amtmanden derhos har begjært, at det indgaaede Forlig maatte vorde sanctioneret; da vil Hs. Majestæt, efter saadan Amtmandens Forestilling, allernaadigst approbere meerbemældte af Borgemeister og Byfoged Klagenberg paa Corsøers Begne, angaaende Halskov Overdrevs Udskiftning, med de udenbyes Græsningsberettigede, under 3 April f. A., indgaaede Forlig, hvoraf i Cancelliet er taget en ligelydende Gjenpart.

Forliget lyder saaledes.

Anno 1804 den 3 April vare mødte de constituerede Forligelses-Commissairer, Cancellie-Secretair og Borgemeister Mandix og Landvæsens-Commissair Christensen af Elagelse, hvor da blev foretagen Sagen angaaende Corsøers Overdrevs Udskiftning, med videre, og hvor da mødte, paa Corsøers Byes Begne, Borgemeister

mester Klagenberg, ligesom Lodsejerne, Capitain Eggers, fra Dyrehoved Gaard, og Hans Wedel, fra Svenstrup, vare tilstede; derimod, da Kammeraad Gierling, som Eier af Tornborg Gaarden, uformodentlig var bleven syg, saa havde Forligelses-Commissairerne paa deres Reise hertil gjort den Aftale med ham, at de Vilkaar, som af de andre to Lodseiere ved det attraaende Forlig bleve antagne som gjældende for dem, skulde ogsaa være gjældende for ham. Sagen blev da ved Forlig afgjort saaledes:

1) For den Bønderne i Svenstrup, Tornborg og Halsebye, i Følge Høiesterets-Dom af 29 October 1771, tilkommende Rettighed, aarligen, paa det for Kjøbstad tilhørende Halkov Overdrev, til Græsning at indsatte 80 Stkr. dem selv tilhørende fulde Høveder, imod derfor at betale 2 Mk. af hvert fuldt Høved i aarlig Græsleie, udlægges Disse, til Eiendom og fuldkommen fri Raadighed, en ved Maal og Taxation nærmere bestemmende Jordstrækning af bemældte Overdrev i Bøderlag, hvorimod de skrive sig al videre Brugsret til dette Overdrev.

2) Størrelsen af den Jordstrækning, der, ifølge heraf bliver at udlægge Bønderne i Svenstrup, Tornborg og Halsebye til fuldkommen Eiendom og fri Raadighed, i Bøderlag for den forømmældte Græsningsret, bliver paa følgende Maade at udfinde og bestemme, at

der

der nemlig først optages et nøiagtigt Kart over hele Overdrevet, hvorefter hele Overdrevet, af dertil af Retten udmældte kyndige Mænd, under en Landinspecteurs Bestyrelse, taxeres saaledes, at disse Mænd paa skjønne og fastsætte, hvor mange Skjepper Land af hver enkelt Deel af Overdrevet der, efter Sammes Velggenhed og Jordens nu havende Bestaaffenhed, udfordres til at græsse et Hoved, hvorefter det, naar det af Landvæsens Commissionen eller det kongelige Rentekammer er bestemt, paa hvad Sted af Overdrevet Bederlaget i Jord skal udlægges, af en Landinspecteur udregnes, hvor mange Tønder Land der paa dette Sted, efter den foretagne Græsnings Taxation, udfordres til 80 Hoveders forsvarlige Græsning, i Forhold til det Antal Hoveder, hele Halskov taxeres til; hvilket Antal Tønder Land da udlægges og overdrages til Bønderne i Svenstrup, Tørborg og Halsby paa eet Sted samlet.

3) Finder nogen af Parterne sig misfornøiet med den stæete Taxation, med hvilken i eet og alt, efter den 7de §. i Forordningen af 23 April 1781, bliver at forholde, da foretages ny Taxation af dobbelte Taxeringsmænd, ligeledes under Landinspecteurs Anførsel og Bestyrelse, ved hvilken Taxation det da, naar den inden Retten er afhjemlet, skal have sit Forblivende, alt saaledes, som i bemældte Forordning er foreskrevet.

4) Til at besørge Overdrevets Opmaalning, til at

be-

bestyre Taxationen, og til at fuldføre hele Udskiftningen, anmodes det kongelige Rentekammer om at beordre en Landinspecteur; og forpligte samtlige Parterne sig til at søge at fremme denne Udskiftning saa hurtigt som mulig.

5) Stedet paa Overdrevet, hvor Bønderne i Svanestrup, Tornborg og Halsebye skulle modtage det ommældte Bederlag, og hvor de fornødne Veie for dem, til at faae beqvem Afgang til denne Jord, bør udlægges, saavelsom Tiden, naar de skulle tage det i Besiddelse, bestemmes af Landvæsens-Commissionen, eller, om Parterne med Sammens Kjendelse ere misfornøiede, ved det kongelige Rentekammers endelige Decision.

6) Den Andeel af Overdrevet, som udlægges Bønderne i Bederlag for Græsningsretten, bliver af Landinspecteuren paa lovlig Maade at sætte i Hartkorn, i Forhold til det nu paa hele Overdrevet hvilende Hartkorn, og bliver den forommældte foretagende Græsnings-Taxation ogsaa at lægge til Grund for de Beregninger, hvorefter denne Hartkorns Ansættelse bestemmes. Af det Hartkorn, der da kommer til at hvile paa den Bønderne udlagte Andeel af Overdrevet, svare Disse i Fremtiden alle kongelige Contributioner og alle andre offentlige Præstationer, saavidt disse nu ere paabudne eller herefter paabydes af dette Overdrevs Jorde at skulle svares, alt uden Byrde for Byen.

7) Omkring den Jordlod, der udlægges Bønder-

ne til Bederlag for Græsningsretten, tage disse, saavidt Hegnet støder imod Corsøer Byes Grunde, halv Hegn, alt efter de Grundsatninger, som ere bestemte i Forordningen af 29 Octbr. 1794, til hvilken Ende Hegnet imellem Parterne af den udfistende Landinspecteur løvligt bliver at dele.

8) Af de af Jordenes Opmaaling og denne hele Udfistning flydende Omkostninger udreder hver af Parterne sin Andeel, i Forhold til det Hartkorn, der kommer til at hvile paa den enhver af dem herefter til fri Brug tilfaldende Andeel af Overdrevet.

9) Bønderne i Svenstrup, Tornborg og Halkesbye vedblive at svare aarligt til Corsøer Bye de 26 Rdlr. 4 Mk.. siger Sex og Tyve Rigsdaler, Fire Mark, som de hidindtil have erlagt for bemældte Græsningsret, hvilken Bestemmelse Lodseierne vedtog under den Forudsætning, at Bønderne, som Fæstere og Brugere af den dem udlagte Jord, selv kunne paalægges at bære alle de Byrder, som følge med Jorden.

10) Fra Corsøers Kjøbstæds Side skal der uforøvet i det kongelige danske Cancellie blive gjort Ansøgning om, at meddeles Confirmation paa dette Forlig, for saavidt Byens Interesse derunder verserer; men, fulde Samme, imod Formodning, ikke bifalde det, bliver det af ingen Virkning; hvorimod det, saasnart Confirmation er indløben, hvorom da alle Paagjældende
siras

strax skulle blive underrettede, og saa hastigt muligt i alle Dele skal søges fuldbyrdet.

Saaledes, som anført, blev dette Forlig af Parterne vedtaget og indgaaet, som herved med deres Hænders Underskrift bekræftes.

Klagenberg. *H. C. Eggers. Hans Wedel.*

Saaledes passeret Datum ut supra.

E. Christensen. Mandix.

Blandede Efterretninger.

Under 11 d. M. har det behaget Hs. Majestæt allernaadigst at resolve, at de tvende her i Staden og i Kjøbenhavn etablerede Læreanstalter for unge Officerer og Frikorporaler herefter skulle føre Navn af: den i Kjøbenhavn, det danske Militair-Institut, og den i Kjøbenhavn, det holsteenske Militair-Institut.

Under 15 d. M. ere samtlige Stiftamtmand og Amtmand i Thy og Jylland fra Directionen for Quarantaine-Foranstaltningerne blevne tilfrevne saaledes.

P. M.

Da der muligen kunde indløbe Tildragelser, som gjorde uopholdelig Beretning hertil nødvendig, saa har Man ikke villet undlade at underrette Dem om, at De, for at vinde Tid, i saadanne Tilfælde, ved Estafette kan affende en kortsattet Beretning til Telegraphbestyreren i

Dly.

Nyborg, som da besørger den communiceret over Væstet igjennem Telegrapherne, hvorefter den fra Korsør vil blive afsendt hertil, ligeledes ved Esbjerg.

I det kongelige medicinske Selskabs ordentlige Forsamling den 3die Januar forelæste Hr. Prof. Schumacher en Afhandling de embryone septimestri per anum frustulatum emisso; ligeledes blev oplæst en af Hr. Dr. Bøyesen i Svendborg indsendt Afhandling de paraplegia remediis physicis subito sublata.

I Anledning af en til Cancelliet indkommen Forspørgsel om, hvorlænge Forligelses-Commissionen er forpligtet at bide paa de indkaldte Parter, naar disse ikke møde til det bestemte Klokkeslet, har fornævnte Collegium, under 1 Decbr. f. A., tilskrevet Stiftamtmanden over Ribe Stift, at i foransøgte Tilfælde maa det Samme gjælde, som ved Retterne, nemlig, at den Part, der ei møder til den Tid, han er indvarslet og bliver paavaabt, maa tilregne sig selv den deraf følgende Skade.

Ved kongelig Resolution af 4 d. M. er den Afgift af Grundarten, som, ifølge Reglementet for Fattigvæsenet i Danmark, skal lignedes paa Kjøbstædernes Grundtært, bestemt for Svendborg til 1 Mk. af hver Rigsdalers Grundtært, i Faaborg til 1 Sk. af hvert Grund-

Grundtaxtens Tal, og i Rudekjøbing til 3 Mk. af hver Grundskilling, dog at disse Bestemmelser ikkun gjælde, indtil nye Grundtaxter i disse Kjøbstæder blive satte, da ny Ligning deraf skal skee.

Med Hensyn til, at Landværns Under-Officererne ere pligtige at møde og være tilstede ved Compagnierne, naar de af Compagnie-Cheferne kaldes, til hvad Tjeneste-Forretninger der kunde foresalde, har Cancelliet under 11te Decbr. f. A. tilskrevet samtlige Amtmænd i Danmark, at paalægge de dem underordnede civile Øvrigheder, at de, saa ofte en Landværns Underofficer, efter deres Foranstaltning, hensættes i Arrest, og tiltales for en Forbrydelse, anmælde saadant for den paa Stedet høistcommanderende Officer, eller paa Landet for den paagjældende Compagnie-Chef.

Under 11te d. M. er det tilladt, at Pintse-Markedet i Aalborg, som tilforn er begyndt den 24 Maf, maa, fra Aaret 1806 af og saa fremdeles, begynde den 6 Juni hvert Aar og vedvare i 8te Dage.

Befordringer og Afgang.

Under det danske Cancellie: Den 18 Januar er Cancellie-Secretair E. Walling, efter Ansøgning, i Naade og med Pension entlediget fra sit Embed som
Cans

Cancellist i Cancelliets 3die Departement, og Under-Cancellist i det 5te Departement, C. E. Schionning i hans Sted udnævnt til Cancellist i det 3die Departement; Under-Cancellist i det 5te Departement, J. P. Sundbye, efter Ansøgning, i Raade og med Pension enelediget fra sit Embed, og Cand. Juris B. Hornemann samt P. Schionning udnævnte til Under-Cancellister i bemældte 5te Departement; Cand. Juris L. A. Bernth ligeledes i det andet Departement; Cancellist i 3die Departement, C. E. Schionning, og Under-Cancellisten i det 2det Departement, F. L. Lüders, samt Secretairen ved Directionen for Quarantaine-Foranstaltningerne, W. F. K. Christie, udnævnte til Cancellie-Secretaire; den første Copiist ved Underfogdens Contoir i Kjøbenhavn, P. A. Klagenberg, forundt Prædikat af Assistent ved Samme, med Tilladelse at bære den for Assistenten befalede Uniform; Cand. Theol. A. Cordsen confirmeret til Præst paa eet af det asiatiske Compagnies til China bestemte Skibe; Cand. Theol. J. Zimnermann ligeledes.

Under Generalitetet: Den 4 Januar er virkelig Rader ved det kongelige norske Landkadetkorp, J. F. v. Commerschild og Volontair-Radet P. A. v. Krohn afskediget fra bemældte Korps, og G. v. Munthe udnævnt til virkelig Rader i Samme fra 1 Jan. d. A. Efterfølgende udnævnte, til overkomplette virkelige Ra-

dets

dettet fra 1ste Jan. d. A. i bemældte Korps, nemlig:
 Volontair-Kadetterne L. v. Ring og D. F. v. Heiss.
 Indskrevne: H. v. Lemvig, L. v. Brock, J. E. A. v.
 Selmer, J. L. v. Weltzien, A. W. v. Heide, N. N.
 v. Bull, J. F. v. Weltzien, F. H. v. Meidel, E. v.
 Westen Engelhardt, J. S. v. Bruun, J. N. v. Eck-
 leff, P. E. v. Mecklenburg, N. A. v. Ramm, J. F.
 v. Schilling, K. M. v. Ingier, M. W. v. Eckhoff,
 W. v. Schnitler og D. v. Didrichsen; til Volontair-
 Kadetter i meerbemældte Corps fra 1 Jan. indværen-
 de Aar ere beskikkede: N. D. v. Mønset, P. E. v.
 Meteslen, A. v. Bugge, N. N. v. Heiberg, J. G. v.
 Seip, W. A. v. Dorff, O. P. v. Brandt, J. v.
 Brandt og N. F. v. Heidenreich. Den 11, Capitain
 F. L. E. v. Dertz forflyttet fra det holsteenske som Cap-
 tain à la suite til det schlesvigiske Landv. Reg.; A. T.
 v. Strambou beskikket til Kosskadet ved det kongelige
 Landkadetkorps her i Staden; Frikorporal ved det hol-
 steenske Rytter-Reg., F. J. Sveistrup, beskikket til
 virkelig Kornet i Regimentet; Toldecontrollour i Tøndern,
 J. Wildenradt, beskikket til Second-Lieutenant i det
 schlesvigiske Landv. Reg.; F. B. Flor beskikket til Koss-
 kadet ved det kongelige Landkadetkorps her i Staden;
 Underofficeer af Livgarden til Hest, H. J. Peppstadt,
 udnævnt til Second-Lieutenant à la suite ved det ny-
 borgske Garnisonscompagnie; Secondlieutenanterne ved

Kjøbenhavns borgerlige Artillerie-Corps, P. Thorsen og J. Esmarck. afskedigede; Secondlieutenanterne ved bemældte Corps, P. Dahlen og J. E. Beck, efter Ansøgning afskedigede, med Tilladelse at bære Corpsets Uniform. I Anledning heraf ere Strykkerne: M. S. S. Ryhæl, S. Mathisen, H. J. Severin og J. M. Damkjær, beskikkede til Secondlieutenanter i meerbemældte borgerlige Artillerie-Corps.

Under General-Toldkammeret: Den 9de Januar er S. P. Hoff beskikket til Kasserer og Kammerer paa St. Croix; Secretairen for den vestindiske Regjerings-Secretariat, J. F. S. Schuster, til Toldkasserer i Christiansted paa St. Croix; Proviant-, Ammunitions- og Material-Forvalteren i Christiansted, Capitain C. v. Holten, til Secretair for bemældte Regjerings-Secretariat; Fuldmægtigen i General-Toldkammerets Secretariat, P. F. Frelsen, til Proviant-, Ammunitions- og Material-Forvalter i Christiansted, og kongelig Fuldmægtig hos Betjentene i Vestindien, C. B. Karestrup, til Toldkasserer i Frederiksted paa St. Croix. Under samme Datum ere Toldkassereren i Christiansted, J. F. S. Schuster, Toldinspecteuren sammesteds, J. Møller, og Bogholderen samt Medlem af Raadet paa St. Thomas, H. Lorenzen, udnævnte til virkelige Kammeraadere, og Proviant-, Ammunitions- og Material-Forvalteren i Christiansted, P. F. Frelsen, til Kammer-Secretair.